กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ 35270
วันที่ - 3 ส.ค. 2564
เวลา

ที่ นร ๐๑๐๘/๒๖๑๑

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักงานเลขานุการกรม
เลขรับ 1638
วันที่ - 3 ส.ค. 2564
เวลา

สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. บทความเรื่อง เสียภาษีเท่าไหร่
๒. บทความเรื่อง ค่าปรับไปไหน
๓. บทความเรื่อง ทำไมสั่งไม่ฟ้อง
๔. บทความเรื่อง บัตรผีหรือเปล่า
๕. บทความเรื่อง เอกสารลับ เปิดได้มั้ย

ด้วยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้จัดทำบทความสรุปประเด็นคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และประเด็นข้อหารือ เพื่อเป็นเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ รายละเอียดตาม คิว อาร์ โค้ด สิ่งที่ส่งมาด้วย

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า เอกสารเผยแพร่ดังกล่าวข้างต้น จะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการกำกับดูแลของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้ประกอบการปฏิบัติหน้าที่ในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ต่อไป ในการนี้ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเผยแพร่บทความดังกล่าว ผ่านทางสื่อต่าง ๆ ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และส่งต่อไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

กลุ่มงานประชาสัมพันธ์
เลขรับ 374
วันที่ 3 ส.ค. 2564
เวลา

(นางสาวหิรัญญา บุญจำรูญ)
ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๗
โทรสาร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๙๘

บทความ อ. ๓๑/๒๕๖๔
วรรธนพงศ์ คำดี

เสียภาษีเท่าไหร่

ช่วงนี้มีข่าวเกี่ยวกับการเสียภาษีอะไรต่าง ๆ มากมาย เลยขอนำแนวคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอข้อมูลข่าวสารการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของบุคคลอื่นมาเป็นแนวทางในการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐครับ

นาย ก อยากรู้ว่านาย ข ซึ่งเป็นข้าราชการระดับสูง เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปีละเท่าไหร่ จึงมีหนังสือถึงหน่วยงาน A ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด. ๙๐ และ ภ.ง.ด. ๙๑) ปี ๒๕๖๓ ของนาย ข เพื่อนำไปเปรียบเทียบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินว่าตรงกันหรือไม่ หน่วยงาน A แจ้งปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอ โดยให้เหตุผลว่า เนื่องจากเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล มีกฎหมายคุ้มครองจะนำออกเปิดเผยแก่บุคคลหรือหน่วยงานอื่นมิได้ ตามมาตรา ๑๐ แห่งประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๕ (๕) (๖) และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เว้นแต่เจ้าของข้อมูลให้ความยินยอมเป็นหนังสือ นาย ก จึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ วินิจฉัยสรุปว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์คือ แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด. ๙๐ และ ภ.ง.ด. ๙๑) ปี ๒๕๖๓ ของนาย ข เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับรายได้ของบุคคล การหักค่าลดหย่อนภาษี เลขประจำตัวผู้เสียภาษี รวมถึงเลขหมาย รหัสหรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นและเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคลอันเกี่ยวกับฐานะการเงินของผู้ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี ถือเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และตามมาตรา ๒๔ หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนโดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ก่อนหรือในขณะนั้นมิได้ ประกอบกับผู้อุทธรณ์ไม่ได้แสดงเหตุผลว่า การได้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจำเป็นต่อการคุ้มครองสิทธิของผู้อุทธรณ์อย่างไร การเปิดเผยจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ การที่หน่วยงาน A ปฏิเสธการเปิดเผย จึงชอบแล้ว วินิจฉัยให้ ยกอุทธรณ์

มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หารือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๗ www.oic.go.th

(ที่ สค ๑๒๓/๒๕๖๔) นายวรรธนพงศ์ คำดี ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

"ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต"

บทความ อ. ๓๒/๒๕๖๔
วรรธนพงศ์ คำดี

ค่าปรับไปไหน

วันนี้มาพูดถึงค่าปรับเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กันครับ เปรียบเทียบปรับผู้กระทำความผิดแล้ว ค่าปรับเอาไปไหน แบ่งให้ใครบ้าง อยากรู้จัง

นาย ก เป็นผู้สื่อข่าวของสำนักข่าวแห่งหนึ่ง มีข้อสงสัยว่า ในช่วงหลายปีหลังการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มีการจับและเปรียบเทียบปรับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากมาย จึงอยากรู้ว่าเงินค่าปรับมีการแบ่งส่วนอย่างไร แบ่งเป็นสินบนนำจับ เงินรางวัลผู้แจ้งเบาะแสและเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือไม่ อย่างไร จึงมีหนังสือถึงหน่วยงาน A ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับค่าปรับที่หน่วยงานได้รับจากผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ - ๒๕๖๓ ทั้งหมด แยกเป็นค่าปรับ เงินสินบนให้กับผู้แจ้งเบาะแส เงินรางวัลให้กับเจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงาน A แจ้งปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอ โดยให้เหตุผลว่า นาย ก ไม่ได้ระบุวัตถุประสงค์ของการขอข้อมูลข่าวสารว่าจะนำไปดำเนินการในเรื่องใด นาย ก จึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ วินิจฉัยสรุปว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์คือ ยอดรวมเงินค่าปรับทั้งหมด ยอดรวมเงินสินบนให้กับผู้แจ้งเบาะแส ยอดรวมเงินรางวัลให้กับเจ้าหน้าที่รัฐ แยกเป็นรายปี ตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ - ๒๕๖๓ เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผย ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ การเปิดเผยจะเป็นการตรวจสอบถึงความถูกต้องโปร่งใสในการดำเนินการเกี่ยวกับค่าปรับ จึงเปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้ โดยให้ปกปิดหรือตัดทอนข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลหรือข้อมูลในขอบเขตส่วนบุคคล ซึ่งจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

เรื่องนี้ นอกจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นแล้ว มาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ไม่ได้ระบุให้ผู้ขอข้อมูลข่าวสารต้องระบุเหตุผลในการขอ หน่วยงานของรัฐจึงยกเอาเหตุที่ผู้ขอข้อมูลข่าวสารไม่ระบุเหตุผลในการขอมาเป็นเหตุในการปฏิเสธการเปิดเผยมิได้ มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หารือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๗ www.oic.go.th

(ที่ สค ๑๔๑/๒๕๖๔) นายวรรธนพงศ์ คำดี ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

"เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น"

บทความ อ. ๓๓/๒๕๖๔
วรรธนพงศ์ คำดี

ทำไมสั่งไม่ฟ้อง

เรื่องนี้พนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี ผู้เสียหายก็ต้องมีข้อสงสัยว่า เหตุผลในการสั่งไม่ฟ้องเป็นอย่างไร มาดูว่า จะขอทราบเหตุผลในการสั่งคดีของพนักงานอัยการได้หรือไม่

นาย ก แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับนางสาว ข จำนวน ๒ คดี ในข้อหากระทำด้วยประการใด ๆ ให้ผู้อื่นเดือดร้อนรำคาญในที่สาธารณะ เป็นคดีอาญาที่ ๑๒๑/๒๕๖๓ และในข้อหาหมิ่นประมาท เป็นคดีอาญาที่ ๑๔๕/๒๕๖๓ ต่อมาพนักงานอัยการจังหวัดมีความเห็นและคำสั่งไม่ฟ้องคดีทั้ง ๒ คดีดังกล่าว นาย ก จึงมีหนังสือถึงสำนักงานอัยการจังหวัด ขอข้อมูลข่าวสารจำนวน ๒ รายการ คือ ๑) สำนวนการสอบสวนคดีอาญาที่ ๑๒๑/๒๕๖๓ และคดีอาญาที่ ๑๔๕/๒๕๖๓ ๒) ความเห็นและคำสั่งของพนักงานอัยการจังหวัดที่มีคำสั่งไม่ฟ้องคดีดังกล่าว สำนักงานอัยการจังหวัดอนุญาตให้คัดถ่ายสรุปความเห็นและคำสั่งของพนักงานอัยการ แต่ปฏิเสธการเปิดเผยความเห็นของพนักงานอัยการ โดยให้เหตุผลว่า เป็นข้อมูลข่าวสารที่เป็นความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด ตามมาตรา ๑๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นาย ก จึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ วินิจฉัยสรุปว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ สำนวนการสอบสวนคดีอาญาที่ ๑๒๑/๒๕๖๓ และคดีอาญาที่ ๑๔๕/๒๕๖๓ เมื่อปรากฏว่าพนักงานอัยการจังหวัดมีความเห็นและคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีแล้ว การเปิดเผยสำนวนคดีดังกล่าวจึงไม่ทำให้การพิจารณาสั่งคดีตามกฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบกับผู้อุทธรณ์เป็นผู้แจ้งความร้องทุกข์ในฐานะผู้เสียหายโดยตรง จึงสมควรได้รับทราบข้อมูลข้อเท็จจริงเพื่อใช้ในการปกป้องสิทธิและตรวจสอบว่าการพิจารณาทำความเห็นสั่งคดีเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ จึงเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการนี้ให้ผู้อุทธรณ์โดยปกปิดข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลและข้อมูลในขอบเขตสิทธิส่วนบุคคลที่ปรากฏในสำนวน สำหรับข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ ความเห็นของพนักงานอัยการจังหวัด ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวมิใช่ลักษณะเป็นความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่เป็นการพิจารณาสั่งคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและพระราชบัญญัติองค์การอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ เมื่อการพิจารณาสั่งคดีเสร็จสิ้นแล้ว อธิบดีอัยการภาคมีความเห็นเช่นเดียวกัน และผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยแล้ว มีผลให้การพิจารณาสั่งคดีของพนักงานอัยการเสร็จสิ้นตามกระบวนการและขั้นตอนของกฎหมายแล้ว จึงไม่เป็นอุปสรรคต่อการพิจารณาสั่งคดีของพนักงานอัยการอันจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงเปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้

มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หารือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๗ www.oic.go.th

(ที่ สค ๑๒๑/๒๕๖๔) นายวรรธนพงศ์ คำดี ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

"ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต"

บทความ อ. ๓๔/๒๕๖๔

วรรธนพงศ์ คำดี

บัตรผีหรือเปล่า

ช่วงปีที่ผ่านมา มีการเลือกตั้งนายกและสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกันทั่วประเทศ มีการร้องเรียนเกี่ยวกับการเลือกตั้งกันมากมาย รวมถึงเรื่องการนับคะแนนว่ามีบัตรผีแทรกเข้ามาด้วยหรือไม่ จะตรวจสอบได้แค่ไหน มาดูกันครับ

นาย ก เป็นผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีข้อสงสัยเกี่ยวกับการนับคะแนน จึงมีหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งนายกและสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน ๕ รายการ คือ ๑) เอกสารนำส่งหีบบัตรและบัตรเลือกตั้งจากทุกหน่วยเลือกตั้งถึงที่ว่าการอำเภอ ๒) เอกสารนำส่งบัตรเลือกตั้งจากที่ว่าการอำเภอถึง กกต.อบจ. ๓) เอกสารรับรองผลการนับคะแนน ๔) ภาพแบบขีดคะแนนเลือกตั้งทุกหน่วยเลือกตั้ง ๕) แบบฟอร์มลงลายมือชื่อของผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง หน่วยงานเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ - ๓ แต่ปฏิเสธการเปิดเผยรายการที่ ๔ และ ๕ โดยให้เหตุผลว่า บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งชุดที่ใช้หมายเหตุลงคะแนนเลือกตั้งและแบบขีดคะแนนเลือกตั้ง เป็นเอกสารห้ามเปิดเผย ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ลต ๐๓๐๑/ว ๔๒๒ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๑ นาย ก จึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ วินิจฉัยสรุปว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์มี ๒ รายการคือ รายการที่ ๑ บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งชุดที่ใช้หมายเหตุลงคะแนนเลือกตั้ง เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งหากเปิดเผยจะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงเปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้ โดยให้เข้าตรวจดู แต่ไม่ให้สำเนา และไม่ให้นำเครื่องมือสื่อสาร เครื่องบันทึกภาพและเสียงเข้าไปในการตรวจดู และให้ปกปิดข้อมูลในช่องที่เป็นเลขบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สำหรับข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ แบบขีดคะแนนเลือกตั้ง เป็นข้อมูลข่าวสารซึ่งมีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย ตามมาตรา ๑๕ (๖) ประกอบกับการให้ผู้อุทธรณ์เข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ ก็เพียงพอต่อการตรวจสอบความโปร่งใสในการจัดการเลือกตั้งแล้ว จึงวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒

มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หารือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๗ www.oic.go.th

(ที่ สค ๑๓๔/๒๕๖๔) นายวรรธนพงศ์ คำดี ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

"ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต"

บทความ อ. ๓๕/๒๕๖๔
วรรธนพงศ์ คำดี

เอกสารลับ เปิดได้มั้ย

หน่วยงานของรัฐยังมีความสับสนว่า กรณีที่มีผู้มาขอข้อมูลข่าวสารที่กำหนดชั้นความลับไว้ จะปฏิเสธการเปิดเผยตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารอย่างไร จึงจะถูกต้อง และเปิดเผยได้หรือไม่ มาดูเรื่องนี้ครับ

นาย ก เป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบล A มีหนังสือถึงสำนักงานเทศบาลตำบล A ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับรายงานผลการตรวจสอบของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ ที่ตรวจสอบงบการเงินของเทศบาลตำบล A สำนักงานเทศบาลตำบล A แจ้งปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอ โดยให้เหตุผลว่า เนื่องจากเป็นข้อมูลข่าวสารลับที่สำนักการตรวจสอบเงินแผ่นดินจังหวัดได้กำหนดชั้นความลับไว้ จึงไม่สามารถเปิดเผยได้ นาย ก จึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ วินิจฉัยสรุปว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์คือ รายงานการตรวจสอบงบการเงินของสำนักงานเทศบาลตำบล A ซึ่งตรวจสอบโดยสำนักการตรวจสอบเงินแผ่นดินจังหวัด และไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผย ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เมื่อการตรวจสอบได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว การเปิดเผยย่อมไม่เป็นอุปสรรคต่อการตรวจสอบอันจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แม้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจะกำหนดชั้นความลับไว้ตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ก็ไม่ตัดอำนาจคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ ในการพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้ ตามข้อ ๒๔ ของระเบียบดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ เว้นแต่รายละเอียดลูกหนี้ภาษีบำรุงท้องที่ ให้ปกปิดหรือตัดทอนข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลและข้อมูลในขอบเขตสิทธิส่วนบุคคล ซึ่งจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

โดยสรุปคือ ข้อมูลข่าวสารที่กำหนดชั้นความลับตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ คือ ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ ที่หน่วยงานไม่ประสงค์จะเปิดเผย ดังนั้น เมื่อมีผู้ขอข้อมูลข่าวสารนั้น หน่วยงานก็ต้องปฏิเสธการเปิดเผยโดยใช้เหตุตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ ที่ใช้ในการกำหนดชั้นความลับ หากหน่วยงานเห็นสมควรเปิดเผยหรือคณะกรรมการฯ มีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่กำหนดชั้นความลับ หน่วยงานก็ต้องยกเลิกชั้นความลับเสียก่อนแล้วจึงเปิดเผยได้ มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หารือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๗ www.oic.go.th

(ที่ สค ๑๓๘/๒๕๖๔) นายวรรธนพงศ์ คำดี ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

"ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต"